

EGZEKUTYVIO KOMITETO PRANEŠIMAS

(Tąsą iš pereinio Numerio)
Svarstymui reikalų naujai susitvėrusių arba besitvėrančių valstybių liko sutvėrusios teritorinės komisijos, į kurias paprastai įeina atstovai nuo penkių didžiųjų valstybių (The Big Five). Pavyzdžiui yra: Italų Irredentų Komisija, Jugo-Slavų Komisija, Čecho-Slovakų Komisija, Bulgarij Kom., Grekų Kom., Lenkų Komisija ir Baltiškųjų Tautų Komisija.

Baltiškose Komisijoj yra svarstomi reikalai Finų, Estų, Latvių ir Lietuvių. Įsteigta ji vėliausiai, nes tik po pasirašymo taikos su vokiečiais. Iki tol visos šios keturios tautos, taigi ir Lietuviai, jei kuri turėdavo kokius reikalus su Taikos Konferencija, siūdavo savo memorandumus, notas ir revindikacijas į Generalį Taikos Konferencijos Sekretoriatą, arba kariškiais klausimais, į Generalę Karo Tarybą; ekonominiiais klausimais į Augščiausiąją Ekonominę Tarybą.

Iškart Taikos Konferencija norėjo svarstyti Lietuvių reikalus Lenkų Subkomisijoj. Balandžio 23 d. prof. Valdemaras ir p. Y. Čas buvo kviešti generalio Sekretoriato į Lenkų Komisiją svarstyti statistiškus, etnografinius ir ekonominius Lietuvos reikalus. Buvo tai pirmasai oficialūs užkvietimas, bet ne Lietuvių Delegacijos, kaip tokios, o tik išvardytų dviejų jos narių. Lietuvių Delegacija atsakė dalyvauti, motivuodama tuomis, kad Lietuviams oficialiai dalyvauti Lenkų Komisijoje, išeitų prejudicija, jog Lietuva yra dalim, Lenkijos, ir reikalavo, kad Lietuviams būtų sutvėrta specialė komisija. Apie ribas Lietuvos ir Lenkijos Lietuvių Delegacija, kaip tokia, sutiko svarstyti ir Lenkų Komisijoj. Kviesta kitą kartą. Delegacija pasiuntė ten savus ingalio-tinius prof. Valdemarą ir pp. Kliimą ir Siemaską.

Tuoju po to Generalis Taikos Sekretoriatas atsuntė į Lietuvių Delegaciją, p. Morrisoną, Amerikietį, užklaudamas ar Lietuviai sutiktų, kad jų reikalai būtų svarstomi vienoje komisijoj su Pabaltmario tautomis? Delegacija sutiko. Tokiu būdu buvo sudaryta Pabaltmario Tautų Komisija, kurioje, kaip minėjome, yra svarstomi reikalai Finų, Estų, Latvių ir Lietuvių. Pirmuoju šios komisijos pirmsėdžiu buvo p. Esme Howard, anglas. Kitų „Big Five“ tautų atstovai buvo: p. Morrison, nuo amerikiečių, p. Cameret nuo francuzų, ir markizas de la Toretto nuo Italų ir vienas Japonas. Dabar pirmsėdžiu yra Markizas de la Toretto.

Lietuvių Delegacija šitai komisijai žodžiu ir raštais nekart išdejo savus reikalavimus ir aspiracijas. Ir dabar nuolat, kilus kokiams klausimams ir komplikacijoms, Delegacija į tą komisiją, nuolat kreipiasi. Patsai faktas sutvėrimo Baltijos Tautų Komisijos, ypač priiskiriamas ir pavidimas šitai komisijai Lietuvių reikalų yra didelės svarbos. Juomi Taikos Konferencija mus faktiškai skyrė nuo Lenkų. Šioje dvasioje mes, Lietuviai privalome ir toliaus eiti, artindamiesi su Pabaltmario tautomis, Latviais ir Estais.

DEMARKACIJOS LINIJOS

Demarkacijos linija, kaip savo laiku telegramomis pranešime, buvo nustatyta nuo Augustavo miesto kanalu iki Nemuno, prie intakos upės Ančios. Nuo čia ant Varėnos ir gelžkelio Gardinas-Vilnius-Dvinskas taip, kad lenkai užima gelžkelį ir penkis kilometrus teritorijos į vakarus išilgai gelžkelio Lenkų sferos juo-

sta aplink Vilniaus miestą bene daicina iki Vievio. Oficialiai šios demarkacijos linijos nustatymas Lietuvių Delegacijai Paryžiuje pranešta nebuvo. Jis buvęs praneštas Lietuvii valdžiai Kaunė.

Lenkai perėjo šią demarkacijos liniją ir jiega užėmė tulus Lietuvos miestus, ypač Trakų pavieta. Buvo susirėmimai lenkų su lietuviais ir buvo kraujo praliejimas. Daug užmuštų ir sužeistų. Kauno valdžiai ir Liet. Deleg. Paryžiuje smarkiai užprotestavus pas Alijantus, maršalas Foch pasiuntė lenkams įsakymą grįžti atgal už linijos. Delegacijai buvo apie tai oficialiai raštu pranešta Taikos Konferencijos Sekretoriato Liepos mėnesyje.

Į keletą dienų po to sužinota neoficialiu būdu ir iš laikraščių, kad lenkai nepasitraukia atgal, tik priešingai, demarkacijos linija visu Lietuvos parubežiu liekasi perkelta gilyn į Lietuvą ir tokiu būdu lenkų okupuotos Lietuvos dalys yra kaip ir sankcionuojamos. Si perkėlimą linijos ant vietos, Lietuvoje nustatiusi Alijantų Militarė Komisija. Linijos perkėlimo priežastis esanti ta, kad Militarė Komisija įsitikinusi, buk penkių kilometrų juosta prie gelžkelio Gardinas, Vilnius, Dvinskas esanti lenkų militarėms operacijoms prieš Bolševikus per siaura. Oficialio pranešimo apie šį naują demarkacijos linijos nustatymą Lietuvių Paryžiaus Delegacija nėra gavusi. Kur ji dabar eina Trakų, Vilniaus ir Švenčionių pavietauose, iki šiol nesužinota. Iš patikėtinų šaltinių tik sužinojome, kad demarkacijos linija yra perkelta ir pietuose, Suvalkų gubernijoj, kur ji einanti neva kalbiškoms ribomis, paliekant Lenkų pusėje Suvalkus ir dalį Seinų pavieta, gal su Seinų miestu. Prie Nemuno riba tarp Lietuvos ir lenkų esanti, kaip buvo — Augustavo kanalas.

Lietuvių Delegacija prieš šitąs Lenkų priemonės raštais ir siųsdama į įvairias įstaigas delegacijas, gyvu žodžiu, griežtai užprotestavo. Ypač užprotestavo del mainymo sienų apie Suvalkus ir Seinus, kur jokių operacijų prieš Bolševikus nėra. Lietuvių Delegacija Alijantams aiškino, kokios liudnos iš to gali būti pasekmės ir pranešė, kad patis už jas neatsakys, tuo labiau, kad padrašinanti ta politika lenkai jau perėję ir naujai nustatytą demarkacijos liniją, ir ėję prie Seirijų ir Merkinės. Paskutinės vienok žinios, atėjusios iš Kauno per kurjerą, parodo, kad lenkai išvyti iš Seirijų, Merkinės linkui. Seinais ir Suvalkai Lietuvii rankose.

Iš Kauno 29 d. liepos š. m. gautas dokumentas laikinų karo paliaubų su lenkų operuojančia Lietuvoje divizija, po kuriuom iš lietuvių pusės pasirašyta gen. Žukausko, iš kurio matyt, kad dabartinė fronto linija yra sekanti: Merkinė, Butrimonis, Stakliškis, Užguostis, Žydiškės, Bendra, Jangelionis, Zaborze, Musninkai, Širvintai, Giedraičiai, Akudutiškis, Pakalnė, Kukutiškis, Tauraginė, Varniškis, Kazokiškis, Dukštai, Kimšonis, Vidžiai. (Visi šitie miestukai ir sodžiai yra po Lenkų pusei).

(Užbaiga)

„VIENYBES LIETUVINKŲ“ SPAUSTUVĖ

Greičiausiai, Gražiausiai ir Pigiausiai atlieka visokius spaudos darbus — Adresuokite —

„VIEN. LIET.“ ADMINISTR. 120 Grand St., B'klyn, N. Y.

Dr. SALETAN & POSNER SURGEON DENTIST 313 BEDFORD AVE. KAMPAS NO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y.

GRABORIUS JUOZAS ŪARŠVA 231 BEDFORD AVE. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

S. POCIUNAS 127 Grand Str., kampas Berry Str., Brooklyn, N. Y.

JONAS KULBOKA Visu Draugas 291 Wythe Ave. KAMPAS SE. 1st Str. BROOKLYN, N. Y.

Nik. P. Zelwis Lietuviškas graborius. 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

HERMAN APELER UZEIGA 398 GRAND STREET KAMPAS RODNEY ST. B'KLYN, N. Y.

New Plaza Hall DVI DIDELĖS SALES DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARELIU PUIKUSI KAMBARIAI MIFINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas 121-21 Havemeyer Str., 265-267 28c. 1st Str., 318-324 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Stagg

NEPAMIRŠKIT Tautiško Namo, Extra, parankiausia Salė veseiloms. Baliais, Teatras ir mitingams. Skausų užkandžiai ir nakvynė. A. RAZUTIS 101-108 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUS TIKRA LIETUVISKA APTIEKA LIETUVIS PAS LIETUVI 229-BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 42ND GATVĖS BROOKLYN, NEW YORK

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS Savininkai VIENATINĖ SVETAINE 734-736 - 3rd Ave. SO. BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA MANO DIRBTUVĖ APDOVANOTA DVIEM MEDALIAIS KARIUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKONTŲ LAZDŲ IR TAIP TOLIAUS

M. Mierzwinski UZLAIKO Dvi Didelias BUCERNIAS. 125 GRAND STREET 41 AVENUE A KAMPAS BERRY STR. — BUCERNĖS — KAMPAS THIRD STR. BROOKLYN, N. Y. NEW YORK, N. Y. Telephone 3359 Greenpoint. Tel. 2147 Orchard

Kandroto Užeiga Tinkamiausi Užeiga Del Lietuvii 126 Grand Street Tel. 1490 Greenpoint Brooklyn, N. Y.

